

Kod ucznia	
Liczba punktów	

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ZAWODY WOJEWÓDZKIE – 24.04.2023 r.

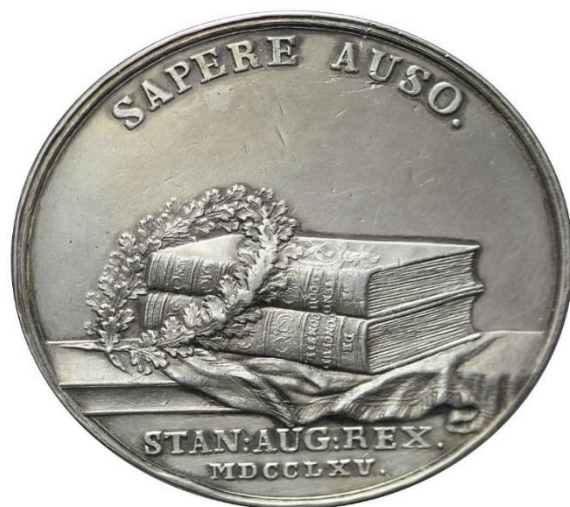
Drogi Uczniu,

witamy Cię na III etapie Konkursu przedmiotowego z historii. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo wykonać wszystkie zadania.

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 19 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeśli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Polecenia czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Nie używaj korektora.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Czas pracy: 90 minut.

Powodzenia!

Ilustracja i tekst do zadania 1.

<https://onebid.pl/pl/medale>

Wśród postulatów edukacyjnych polskiego reformatora wymienia się m.in.: odrzucenie staroświeckiej erudycji, wzmocnienie nacisku na nauczanie przedmiotów przyrodniczych, języka polskiego i wiedzy praktycznej, wprowadzenie zajęć fizyczno-manualnych czy kształtowanie postawy chrześcijańskiej i rozwoju duchowego uczniów – choć w mniej autorytarny sposób niż czynili to do tej pory jezuici. Bardzo ważnym do odnotowania jest również fakt, iż to właśnie Collegium Nobilium [...] posłużyło jako wzór do przyszłej ogólnej reformy szkół pijarskich, do której to później nawiązywała Komisja Edukacji Narodowej.

<https://historia.org.pl/>

Zadanie 1. Podkreśl poprawne zakończenie każdego zdania.

A. Medal wybito ku czci opisanego w tekście reformatora, którym był

- * Stanisław August Poniatowski.
- * Stanisław Małachowski.
- * Stanisław Konarski.
- * Stanisław Leszczyński.

B. Widoczny na ilustracji medal ustanowiony został w

- * I połowie XVII wieku.
- * II połowie XVII wieku.
- * I połowie XVIII wieku.
- * II połowie XVIII wieku.

C. Napis na medalu (*Sapere auso*) głosi:

- * *Męstwu wojskowemu – (cnocie) dzielności żołnierskiej.*
- * *Temu, który odważył się być mądrym.*
- * *Męska to sprawa walczyć z nieprawością.*
- * *Król z narodem.*

Tekst do zadania 2.

Rząd, czyli oznaczenie władz publicznych

Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej wadze na zawsze zostawały, trzy władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest: władza prawodawcza w Stanach zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w królu i Straży, i władza sędownicza w jurysdykcjach na ten koniec ustanowionych lub ustanowić się mających.

Dokumenty naszej tradycji, Konstytucja 3 maja, Wydawnictwo Lubelskie, 1981

Zadanie 2. Wybierz poprawne zakończenie zdania. Zakreśl odpowiedź „tak” lub „nie” i jej uzasadnienie spośród A-D.

Czy Konstytucja 3 maja została napisana w duchu oświecenia?

TAK,	ponieważ	A	propaguje absolutyzm jako formę rządów.
		B	przywraca w Polsce monarchię.
NIE,		C	wprowadza monteskiuszowską zasadę podziału władzy.
		D	likwiduje monarchię w Polsce.

Zadanie 3. Spośród podanych wydarzeń oznaczonych literami A–F wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. Zakreśl kółkiem odpowiednie litery w tabelce.

- A. powstanie II Rzeszy Niemieckiej
- B. nadanie Królestwu Polskiemu konstytucji przez cara Aleksandra I
- C. „sto dni” Napoleona Bonaparte
- D. utworzenie Świętego Przymierza
- E. wybór Abrahama Lincolna na prezydenta USA
- F. detronizacja cara Mikołaja I przez sejm Królestwa Polskiego

Wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D	E	F
Wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D	E	F

Mapa do zadanie 4.

Zadanie 4. Na podstawie mapy i wiedzy własnej wykonaj polecenia A, B i C.

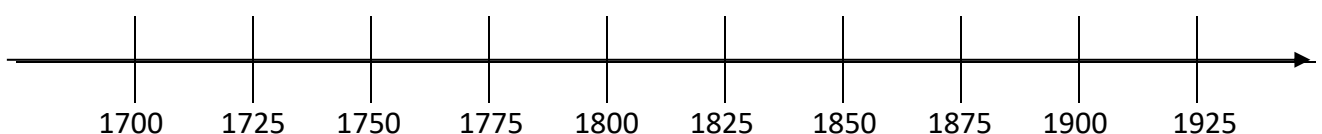
- A. Zakreśl kółkiem literę, którą oznaczono prawidłowy tytuł mapy, i numer, którym oznaczono właściwe uzasadnienie dokonanego wyboru.

A.	Ziemie polskie w roku 1772,	ponieważ mapa przedstawia sytuację polityczną	1.	po trzecim rozbiórze Polski.
B.	Ziemie polskie w roku 1795,		2.	w okresie istnienia Księstwa Warszawskiego.
C.	Ziemie polskie w roku 1809,		3.	po kongresie wiedeńskim.
D.	Ziemie polskie w roku 1816,		4.	po pierwszym rozbiórze Polski.

- B. Nazwij twórcy państwowy, w granicach którego znalazł się Kraków.

.....

- C. Na uproszczonej osi czasu zaznacz „X” ćwierćwiecze, w którym włączono Kraków do Austrii.

Ilustracja do zadań 5. i 6.

<https://www.bn.org.pl/>

Zadanie 5. Podaj nazwy dwóch wydarzeń z historii Polski, do których nawiązuje pocztówka przedstawiona na ilustracji.

.....

.....

Zadania 6. Wybierz dwa elementy graficzne pocztówki (oprócz dat) i wyjaśnij ich symbolikę.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej wykonaj polecenie A i B.

Zaczął się to, w największym skrócie, w 1876 roku, gdy Aleksander G. Bell, który pracował nad urządzeniem wzmacniającym słuch, opatentował swój wynalazek – telefon. Elisha Gray, który od początku próbował skonstruować telefon, złożył swój patent w kilka godzin po Bellu (...). W księdze historii przypadło mu więc miejsce w przypisach. W rok później Edison przypadkowo wynalazł fonograf i (...) myślał z początku, że będzie stosowany przede wszystkim do rejestrowania rozmów telefonicznych. Warto nadmienić, że rodzina Bellów od trzech pokoleń interesowała się rejestrowaniem słowa mówionego, a Aleksander G. Bell i jego brat Melville jako chłopcy próbowali skonstruować „mówiącą maszynę” wyposażoną w mechaniczny język, krtani i struny głosowe.

Paul Levinson, *Telefon. Zabawka, która ryknęła.*

A. Dlaczego za twórcę telefonu uważa się Aleksandra G. Bella?

.....

.....

B. Zapisz nazwę innego wynalazku (odkrycia), którego historia rozpoczyna się w drugiej połowie XIX wieku, oraz podaj imię i nazwisko jego konstruktora (wynalazcy).

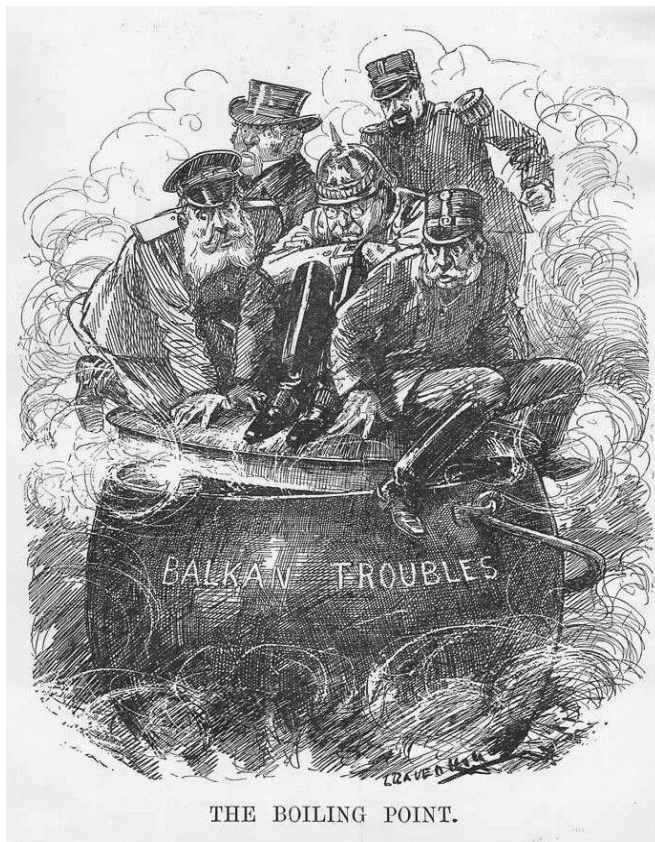
.....

Zadanie 8. Zaznacz X wszystkie informacje dotyczące postaci ze zdjęcia.

Pruski polityk i mąż stanu.	
Przeciwnik zjednoczenia Niemiec i wojny z Francją w 1870 r.	
Główny inicjator zjednoczenia Włoch.	
Nazywano go Żelaznym Kanclerzem.	
Pochodził z niemieckiej dynastii Hohenzollernów.	
Przyczynił się do powstania trójprzymierza.	

Zadanie 9. Przeanalizuj satyryczną ilustrację z początku XX wieku. Wyjaśnij jej treść (przesłanie).

<https://pl.wikipedia.org/>

Napis pod całością brzmi: punkt (temperatura) wrzenia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. Podkreśl szereg, w którym są tylko te państwa, które zachowały neutralność w czasie I wojny światowej.

- A. Szwajcaria, Belgia, Holandia
- B. Szwajcaria, Holandia, Hiszpania
- C. Szwajcaria, Szwecja, Francja
- D. Szwajcaria, Szwecja, Włochy

Zadanie 11. Wykorzystując informacje z lektury, zdecyduj, czy zdania są prawdziwe. Wpisz do tabelki słowo „fałsz” lub „prawda”.

Lp.		Prawda/fałsz
1.	Autorem słów: <i>Gdynia [...] staje się w oczach naszego pokolenia realnym i zrozumiałym w całym świecie symbolem żywotności nowej Polski</i> jest Tadeusz Wenda.	
2.	Lokalizację przyszłego portu morskiego w okolicach Jeziora Żarnowieckiego odrzucono z powodu bliskości granicy z Rosją Radziecką.	
3.	Prace budowlane Tymczasowego Portu Wojennego i Schroniska dla Rybaków rozpoczęły się wiosną 1920 roku.	
4.	<i>Złoty blok</i> jako próba ratowania złotej waluty powstał w 1933 roku i istniał do wiosny 1936.	
5.	Po upadku <i>złotego bloku</i> zwolennikiem przystąpienia Polski do tzw. <i>bloku szterlingowego</i> był ówczesny minister skarbu Adam Koc.	
6.	Warszawskim pomnikiem umieszczonym na bilecie zdawkowym o nominale 10 gr była kolumna Zygmunta.	
7.	W 2024 roku minie setna rocznica powstania na terenie II Rzeczypospolitej Banku Polskiego.	

Zadanie 12. Wykorzystując informacje z lektury, napisz, co było bezpośrednią przyczyną dymisji Władysława Grabskiego w listopadzie 1925 roku.

.....

.....

.....

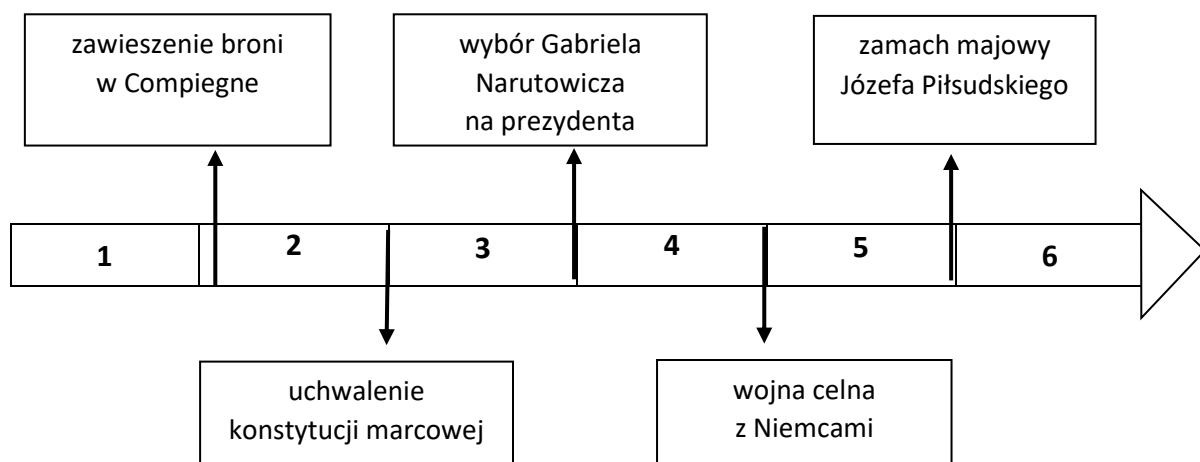
.....

.....

Ilustracja do zadania 13.

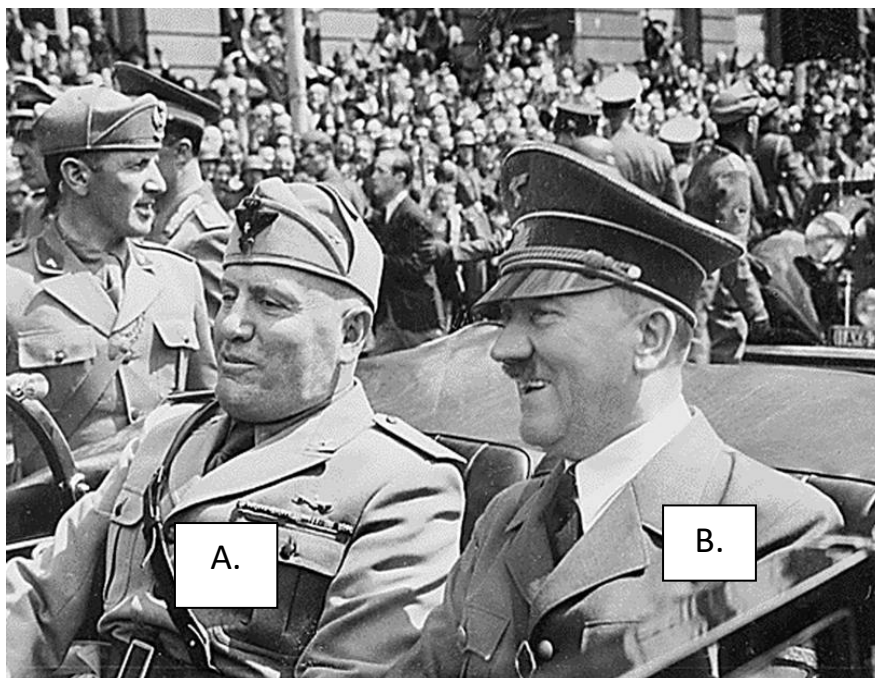
Taśma chronologiczna do zadania 13.

Zadanie 13. Moneta widoczna na zdjęciu została wprowadzona do obiegu w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.
- E. 5.
- F. 6.

Ilustracja do zadania 14.

<https://wydarzenia.interia.pl/>

Zadanie 14. Do podanych fragmentów tekstów dopasuj właściwą postać. W miejsce wy kropkowane wpisz literę A lub B oraz pełne imię i nazwisko tej osoby.

I. *W przemówieniu z 3 stycznia [...] ogłosił, że przyjmuje pełną odpowiedzialność „polityczną, moralną i historyczną” za „wszystko, co się wydarzyło”. Przyznał sobie nieograniczone pełnomocnictwa, a Narodowa Partia Faszystowska stała się jedyną legalną partią. Obiecał jednocześnie, że zaprowadzi w państwie spokój i ciszę „prośbą, jeżeli to będzie możliwe, lub siłą, jeżeli to będzie konieczne”. Oznajmił, że próbował przez dwa lata dzielić się władzą z opozycją, nie przyniosło to jednak skutku. Była to zapowiedź ostatecznej rozprawy z antyfaszystowską opozycją.*

<https://twojahistoria.pl/>

I.

II. *Akurat dotarł do mnie egzemplarz brytyjskiej gazety „Daily Express”, dla której Lloyd George napisał kilka słów na mój temat. I powiem szczerze, że ten Brytyjczyk zrobił mi większą laurkę, niż mógłby stworzyć sztab ludzi od Goebbelsa! Przekonywał, że dokonałem cudownej przemiany duchowej ludzi! Pierwszy raz od wojny ludzie są szczęśliwi i czują się bezpieczni. Jego zdaniem nawet Anglicy, których spotkał w trakcie tej podróży, przyznawali, że są pod wielkim wrażeniem mojej osoby.*

<https://ciekawostkihistoryczne.pl/>

II.

Teksty do zadania 15.

Oto dwie opinie o konferencji w Monachium sformułowane po jej zakończeniu.

A. Neville Chamberlain, premier Wielkiej Brytanii, uczestnik konferencji: *Ocaliliśmy pokój.*

B. Winston Churchill, polityk opozycji [o zachodnich przywódcach uczestniczących w konferencji]: *Mieli do wyboru wojnę lub hańbę. Wybrali hańbę, a wojnę i tak będą mieli.*

Zadanie 15. Która z tych ocen okazała się trafna? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....
.....

Uzasadnienie:

.....
.....

Zadanie 16. Wykorzystując cyfry 1-6, uporządkuj chronologicznie wydarzenia, zaczynając od najdawniejszego.

	Atak ZSRS na Finlandię (tzw. wojna zimowa).
	Kapitulacja Francji.
	Początek bitwy o Anglię.
	Konferencja w Jałcie.
	Bitwa pod Stalingradem.
	Kapitulacja Berlina.

Tekst do zadania 17. i 18.

[...] *Nad gettem kotłowały się dymy – czarne, brązowe, szare, niebieskawe. Z okien i dachów wrywały się płomienie. Wiatr niósł iskry i kurz, i spaleniznę. Huki, donośne głosy komendy SS-mańskiej, płacze, przekleństwa, jęki i wybuchy granatów. Z bunkru, z dymu wyczołgują się Żydzi i Żydówki.*

Kazimierz Moczarski; *Rozmowy z katem* (frag.)

Zadanie 17. Wyjaśnij pojęcie getto.

Getto

.....

Zadanie 18. Którą rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim obchodziliśmy 19.04.2023 roku? Odpowiedź zapisz pełnym zdaniem.

.....

.....

Ilustracja do zadania 19.

<https://zpe.gov.pl/>

Zadanie 19. Przeanalizuj karykaturę polityczną dotyczącą II pielgrzymki Jana Pawła II do Polski w 1983 roku i wykonaj polecenia A i B.

A. Podaj imię i nazwisko osoby stojącej obok papieża.

.....

B. Komu papież symbolicznie podaje rękę i jak można to rozumieć?

.....

.....